Ta list dobijo **zastonj** vsi naročniki **Slov. Gospodarja.**

Štev. 50. Maribor, dne 10. avgusta 1914. Letnik VI.

Naročnina listu:
Celo leto . . K 10·—
Pol leta . . „ 5·—
Četrt leta . . „ 2·50
Mesečno . . „ 1·—
Zunaj Avstrije:
Celo leto . . K 15·—
Posamezne številke 10 vinarjev.

STRAŽA

Inserati ali oznanila se računijo po 12 vinarjev od 6 redne petitvrste: pri večkratnih oznanilih velik popust.
„Straža“ izhaja v pondeljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor Koroška ulica 5. Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Avstrijske čete prodirajo!

Ruska mobilizacija slabo uspela. — Švica si prisvaja Savojsko. — Naši vdirajo na Rusko. — Junaški čin ob Drini.

Z vojsko po mir!

Že od pamtiveka je človeštvo zastopalo naziranje, da si mora priboriti mir le s hudim bojem. Že stari Rimljani so označevali to naziranje s prislovico: „bello para pacem“, to je: „z vojsko si zagotovi mir.“ Skušnje nas uče in zgodovina nam spričuje, da se je vsikdar po silnih vojskah začelo novo življenje. Ne da se tajiti, da je vojna vedno uničila tudi zelo mnogo kulture, pridobitve človeškega dela in človeških rok, da je vojna ovirala skoro vsikdar ves napredek; toda gotovo je, da je po vojni pridobljeni mir kmalu zboljšal vse rane in človeštvo je povzdignilo pričeto delo do viška. Začela je vedno nova doba, doba prerojenja narodov. Na vseh poljih, znanstvenih, gospodarskih in tehniških so velejumi tem hitreje proizvajali umotvore v prid in napredek celega naroda.

Sedaj, ko se je razširila vest o splošni evropski vojski, lahko že trdimo o svetovni vojski, marsikateri majejo z glavo, rekoč: „Ali je moralo priti do tega!?“ Vsakdo, ki je opazoval razvoj raznih narodov v zadnjem desetletju, ki je zasledoval gospodarsko in družabno življenje držav, ki je premišljeval notranje vedno bolj naraščajoče odtujenje raznih stanov, je moral priti do prepričanja, da tako ne gre dalje. Sčistiti se mora za vselej zopet ozračje in pa ustvariti položaj, ki združi vse člane v državi in pripravi nova tla, iz katerih se izcimi blagostanje in sreča.

Nemir in vedno zbadanje od strani Srbije in Rusije je oviralo v Avstriji vsak napredek. Ni ga bilo trenutka v zadnjih šestih letih, da bi ne bile vznemirjale vesti iz juga ali vshoda avstrijske narode. Najbolj je trpelo vsled teh spletkarij gospodarstvo. Takega miru bi ne prenašali dalje, ker je bil za nas pogubnejši, kakor vsaka vojska. Država je morala biti vedno pripravljena, morala je paziti na vse pojave v javnem življenju. Niti oddahniti se nismo mogli od zaporedoma se ponavljajočih spletk in groženj, tem manj, da bi bili v miru delovali in skrbeli za zboljšanje lastnih državnih potrebščin. Kaj pomaga avstrijskim narodom, če so še tako miroljubni, če jih vedno zbada in izziva nemirni sosed. Takega soseda se mora oseškati in ga poučiti z odločnim nastopom, da spoštuje svojega nasprotnika in uvažuje splošno naravno pravilo, da ima vsak pravico nemoteno se razvijati in delovati kot član vesolinega človeštva.

Da je bilo neznosno in nevzdržljivo stanje med evropskimi državami, tega pač ni treba še posebej povdarjati. Od vseh strani napovedane vojske najbolj spričujejo gnilo razmerje med njimi.

Avstrija je bila pač v prvi vrsti opravičena, napovedati Srbiji vojsko, ker se je dokazalo, da so celo vladni krogi srbski zapleteni v umor našega prestolonaslednika. Še nikdar ni nobena država zahtevala z orožjem zadoščenja s tako pravico, kakor sedaj Avstrija. Kaj se je pa začela vmešavati v te sporne zadeve Rusija? Je imela kakega povoda? Ta država je s svojim nepremišljenim nastopom zanetila velikanski požar. Nemčija je kot zvesta zaveznica avstrijska takoj dejanski dala pomoč in napovedala Ruski vojsko. In od tega dne se kar vzdigujejo sovražniki in napovedujejo vojske, ne iz vzrokov, ki so prisilili Avstrijo v boj, temveč vsled položaja in razmerja, v katerem se nahajajo med seboj. Hitro se oglasi še Francoska, nato Angleška, na pomoč nam skoči Amerika. Malih državic niti ne omenjamo, saj so velesile vse druga proti drugi, male državice pa so njih priveski.

Če razmotrivaš položaj, ki je nastal v enem tednu, ne moreš prav priti do zaključka, kako je mogoče, da gori na vseh delih sveta radi male Srbije, radi naroda, ki nima nikjer veljave in ugleda, radi države, ki se ne odlikuje nikjer v kulturnem ali gospodarskem oziru. Višje moči in sile so zanetile ta ogenj, Srbija, ki ni vredna, da bi se z njo prerekale velesile, je bila le majhen povod. Izid velikanske vojske bode odkril vzroke, ki bodo nedvomno stopili na dan. Sedaj pa se moramo tolažiti samo z zavestjo, da je moralo priti do prelivanja krvi.

Zato se pa udajmo brezpogojno v božjo voljo. Ni treba malodušnosti, temveč poguma. Zaupajmo v Boga in v hrabre čete avstrijskih narodov! Gremo s pravičnimi zahtevami v boj, zato mora priti do zmage našega orožja. Vsak državljan naj stori svojo dolžnost tem bolj, ko je prepričan, da bode nastopilo za Avstrijo po sklenjenem, pridobljenem miru novo življenje, doba cvetoče in srečne prihodnjosti!

Dogodki zadnjih dni.

Jutri v torek bo en teden, odkar je Avstrija napovedala Srbiji vojsko. Nato so sledili dan za dnevom velevažni dogodki, ki so nazadnje spravili celo Evropo v orožje. Dne 1. avgusta je Nemčija napovedala Rusiji vojsko. Francozi začnejo dne 4. avgusta s sovražnostmi nasproti Nemcem, ne da bi jim bili napovedali vojsko. Dne 4. avgusta zasedejo Nemci neodvisno državico, meječo proti Franciji, veliko vojvodinjo Luksenburg. Dne 4. avgusta napove Anglija Nemčiji vojsko. Tudi Belgija stopi ta dan v vojno stanje z Nemčijo. Začetkoma svetovnih zapletljajev se je mislilo, da bo Belgija na strani Nemčije, a zgodilo se je, da je stopila na stran Angležev in Francozov. Dne 6. avgusta je napovedala Avstrija Rusiji vojsko. Naše sprednje čete so takoj korakale v sovražno deželo in zasedle važne postojanke. Dne 6. avgusta je tudi Srbija Nemčiji napovedala vojsko. Dne 7. avgusta je Črna gora Avstriji napovedala vojsko. Avstrijski vojaki so imeli ta dan na južnem in severnem bojišču praske in spopade s sovražnikom. Povsod so bili zmagoviti. Dne 8. avgusta izjavi Švica, da bo zasedla Savojsko.

Italija je sicer izrekla, da bo ostala ves čas nepristranska. Dosedaj je še bila, toda splošno se misli, da jo bodo razmere končno vendar-le prisilile na to ali ono stran. Že najnovejši nastop Švice mora tudi Italijo vzbuditi. Saj je tudi Švica skraja neprenehoma zatrjevala, da bo docela nepristranska, a nazadnje se je vendar okrenila. Precej nejasno je še stališče Rumunije. Res je, da prihajajo iz te dežele nam prijazni glasovi, toda odločnega nastopa še zaman pričakujemo. O Bolgariji in Turčiji smo prepričani, da svojega orožja ne bosta rabili tako, da bi bilo nam v škodo.

Avstrijske čete prodirajo na Rusko.

Naše čete na severni meji Avstrije si že pletejo venec vojne slave. Vsak dan dobimo poročilo o njih drznih in zmagovitih pohodih v sovražnikovo zemljo. Kakor se je nekdaj ves svet tresel pred slovitimi ruskimi kozaki, tako malo ima sedaj kdo kak strah pred njimi, najmanj seveda avstrijski vojak. Naši prihajajo in zmagujejo, nasprotniki padajo ali pa bežijo. Ljudstvo samo v sovražni deželi pa sprejema naše vojake z velikim veseljem kot svoje rešitelje. To ljudstvo je katoliško poljsko ljudstvo, kateremu so skozi stoletja kruto tlačili pravoslavni Rusi. Sedaj prihaja čas, da jim naša slavna armada vzame težki jarem z njih tlačenih ramen.

Ob severno-gališki meji.

Dunaj, 7. avgusta.

(Uradno.) Proti Rusiji se je začela vojska v četrtek, dne 6. avgusta, s prodiranjem pri Krakovem. Močnejša kavalerija s kolesarji in infanterija sta stopili na ruska tla, se polastili mest Olkuš in Volbrom in stopili v zvezo z nemškimi četami, ki prodirajo od Čenstohova in Bendzina. Ruski obmejni hribi severno od Krakovega in pri Novem Brzesko na severnem bregu reke Visle so v naši posesti. — Poljsko prebivalstvo sprejema z navdušenjem naše čete.

* * *

Olkuš je rusko okrožno mesto na Ruskem Poljskem ter leži na važni železnični progi Mislovic—Ivangorod. Šteje okoli 8000 prebivalcev.

Volbrom je majhen fabriški kraj, kakih 15 km oddaljen od mesta Olkuša. Šteje pa okroglo 4000 prebivalcev.

Nove Brzesko leži na reki Visli, oddaljeno 20 km proč od Krakovega.

Ob vshodno-gališki meji.

Dunaj, 7. avgusta.

(Uradno.) Naše čete so, kakor poročamo zgoraj, prekoračile v zahodni Galiciji severno od mesta Krakov rusko mejo ter zasedle Olkuš in Novo Brzesko. Tudi ob srednje-gališki meji je bilo več manjših prask. Koj, ko se je zvedelo, da je Avstrija napovedala Rusiji vojsko, so začele vpadati čez mejo na našo ozemlje ruske konjeniške patrulje in oddelki. Toda naša konjenica je vspešno odbijala vse te ruske vpade. Prišlo je do več prask; končno so se pa **Rusi povsod spustili v beg.** Tudi ob vshodno-gališki meji je že prišlo do manjših spopadov. Posebno je omeniti **hrabro postojanko v Podvolociski.** Naša četa se je celi dan vspešno borila pod poveljstvom nadporočnika Arturja Manovarda pl. Jana proti veliko številnejšemu sovražniku. Ta vspeh je zahteval le dva mrtva in dva ranjena naša vojaka, a Rusov je padlo 20 mož. Tudi pri **Novosielici** ob bukovinski

Ta list dobijo **zastonj** vsi naročniki **Slov. Gospodarja.**

meji se je vršil srdit boj, ki je pa bil za naše čete istotako zelo časten. Orožniški stražmojster Ev. Gaja je naše vojake tako navdušil, da so ti naskočili hrib Mohile, kjer so bile dobro zavarovane ruske čete. Tanenadni napad se je popolnoma posrečil. Naši so se polastili tega hriba, ki je velike važnosti, ker zavaruje prehod čez mejo. Sovražnik je dobil ojačenje svojih čet, toda Gaja je junaško vstrajal na mestu in vspešno branil zavzeto postopostojanko vkljub opetovanim napadom sovražnika.

Kozaki bežijo.

Dunaj, 8. avgusta.

(Uradno.) Danes ob 11. uri 30 minut predpoldne je prišlo z ruske meje poročilo, da je tudi včeraj zjutraj poskušala sovražna kavalerija priti na naše ozemlje. Pri Adamovki so se zjutraj ob 8. uri spopadle naše straže in kozaki, ki so po dolgotrajnem streljanju bili odbiti in so se umaknili.

Z avstrijsko-srbskega bojišča.

Črnogorski in srbski vpadi — zmagovito odbiti!

Dunaj, 6. avg. zvečer.

(Uradno.) Poročila, ki prihajajo z južnega bojišča, se glasijo, kakor drugače ni bilo pričakovati, zelo ugodno. Seveda se gre tudi sedaj pred vsem za majhne spopade. Srbi so poskušali priti na bosansko zemljo pri Vardiš e-Rudo, a so jih naše mejne straže nagnale. Ravno tako se ni posrečil enak poskus Črnogorcev, ki so ga naredili v noči od 5. (sreda) na 6. avgusta proti Trebinju. S tem vpadom so se Črnogorci pregrešili tudi proti mednarodnemu pravu, ker je naš poslanik sicer dne 5. t. m., popoldne ob 5. uri, dobil črnogorsko napoved vojske, a se mu je vzela možnost, da bi napoved takoj naznanil svoji vladi. Pri vpadih se je pokazalo, da tudi bosansko prebivalstvo navdušeno sodeluje pri obrambi domače grude.

* * *

Vardište in Rudo sta dva majhna kraja v Bosni, vshodno od Sarajeva, tik ob srbski meji.

Trebinje je mesto v Hercegovini, kakih 12 km od črnogorske meje.

Junaški čin mornariškega podčastnika.

Dunaj, 7. avgusta.

(Uradno.) Od srbske meje se javlja ta-le junaški čin nekega avstrijskega mornariškega podčastnika:

Ko se je izvedelo, da Srbi pridno gradijo ob zalivu Drine utrdbe, ki bi naj, kakor se domneva, krile ondot položene mine, je odveslal dne 6. avgusta, ob 5. uri popoldne, neki naš čoln za patrulje proti onemu mestu. Ko se je čoln približal obrežju na kakih 20 m, je skočil neki mornariški podčastnik v vodo, vzemši seboj 3 kg ekrazita, s katerim je — splezal na sovražno obrežje. Neopaženo se je splazil do utrdb, položil v nje ekrazit in ga zažgal. Sedaj so sicer prihiteli Srbi od vseh strani ter jeli streljati na junaškega mornariškega podčastnika. Toda ta je v hipu dosegel obrežje, skočil v vodo ter srečno priplaval do čolna, kjega moštvo je jelo streljati na Srbe, ki so izgubili 4 može. Ostali so se naglo umaknili.

Srbi nimajo živil in streliva.

Preko Zofije prihajajo verjetne vesti, da Srbi trpijo na velikem pomanjkanju živil. Vojaki dobijo samo pol kolača kruha. Mnogi so radi gladu dezertirali. Srbska vlada se z vsem naporom trudi, da bi dobivala živila čez Solun, a premagati bi se morale prej velike težkoče. Za gotovo se tudi trdi, da srbska artilerija ne razpolaga z veliko množino streliva. Ima ga le še za eno večjo bitko. — Kdor je slabič, ne nastopa kot velikan in ne izziva močnejšega soseda! Ošabnost in izzivanje se bo sedaj Srbom hudo poplačala!

Boj za Belgrad.

„Südslavische Korrespondenz“ prinaša z uradnim dovoljenjem:

V torek, dne 28. julija po noči so se pričeli boji med avstrijskimi četami in onimi srbskimi vojaškimi oddelki, ki so ostali v Belgradu najbrž z namenom, da ob času, ko bi vkorakale v mesto Belgrad avstrijske čete, izvršijo kake razstrelbe. Poleg rednih vojaških čet, ki so precej močne po številu, se nahajajo v Belgradu tudi prostovoljni oddelki, ki jih je organizirala in oborožila „Narodna Obrana.“ Srbske čete so razpostavljene na levi strani Save in pri stari trdnjavi. V srbskem taboru pri Banjici je zavzela tudi artilerija svoje postojanke in je že stopila v boj z avstrijsko artilerijo pri Zemunu. Po noči v torek na sredo (dne 28. julija) je bilo v mestu Belgradu veliko razburjenje, ker se je pričakovalo, da bodo avstrijski topovi začeli obstreljevati srbske postojanke, kar pa se ni zgodilo. Samo ena krogla je zadela v hišo bogataša Andrijevića. Hiša je zgorela. Andrijevič sam je bil težko ranjen. Splošno pa so avstrijske krogle zadevale le srbska vojaška poslopja in predmete.

Ko so Avstrijci zopet začeli obstreljevati srbske postojanke, je en strel priletel tudi v staro trdnjavo, kjer je bil ostanek neke zaloge streliva. Vsa zaloga streliva z bližnjimi poslopji vred je zletela v zrak. V Topčiderju blizu Belgrada je zgorela mala vojašnica in neka gostilna.

Slika Belgrada se je malo spremenila. Z bolnišnic in drugih javnih poslopij vihrajo bele zastave. V tujih poslaništvih se uraduje nemoteno dalje. Iz Avstrije ne prihaja v Belgrad nobena pošta, ker so meje popolnoma zaprte. Cene živil so postale že sedaj neprimerno visoke in se bodo najbrž še bolj dvignile kvišku, ker se iz dežele skoro ničesar več ne uvaža.

Z dežele prihajajo za Srbe zelo neugodna poročila, posebno o slabem poteku srbske mobilizacije. V vardarski armadi so izbruhnili veliki neredi.

Avstrijci, ki so še ostali v Belgradu, so v varnosti, ker jih čuvajo tuja poslaništva.

V bolnišnicah je mnogo ranjencev, ki so jih že pripeljali s prvih bojev. Prebivalstvo se zelo boji vpadov četašev, kateri grozijo, da bodo v slučaju, ako zasedejo Avstrijci mesto Belgrad, pred njimi požigali in morili.

Crnagora napovedala Avstriji vojsko.

Dunaj, 7. avgusta.

Črnogorska vlada je danes izjavila avstrijskemu poslaniku v Cetinju, da je Črnagora od danes naprej z Avstrijo v vojnem stanju. Avstrijski poslanik Edvard Otto je zapustil Cetinje.

Črnagora se dolgo ni mogla odločiti, čeprav se je vedelo, da je s pogodbo vezana, v vojnem slučaju pomagati Srbiji. Pravijo, da se je Črnagora zaradi tega tako dolgo obotavljala, ker se je kralj Nikita upiral. Za vojsko je strastno delala stranka, ki je popolnoma udana velesrbskim težnjam. Ta stranka pa želi, da se Črna gora združi s Srbijo. Kralj Nikita je to vedel, in za to se je branil, kajti uresničenje velesrbskih teženj pomeni tudi smrt za njegovo in njegove rodbine kraljevsko krono. Mogoče se je pri Nikiti oglašala tudi trezna pamet, ki mu je pravila, da ne gre, vojskovati se proti državi, ki je Črnigori in njenemu vladarju izkazala že toliko dobrot. Črnagora utemeljuje svojo napoved vojske, da baje mora braniti srbsko stvar. Našemu poslaniku na Cetinju je izročila potne liste. Varstvo avstro-ogrskih državljanov v Črni gori je prevzel nemški poslanik.

Crnogorci so takoj po napovedi vojske in predno nam je mogel poslanik napoved javiti, vdrli na avstrijsko zemljo ter hoteli ob reki Trebinjici prodirati proti mestu Trebinju, O tem pišemo v poročilih iz avstrijsko-srbskega bojišča.

Svica si prisvaja Savojsko.

Zopet novo presenečenje! Vedno smo slišali in čitali, da se Švica ne bo mešala v vojni ples, ampak bo ostala strogo nepristranska. Sedaj pa naenkrat razglaša, da bo tako nepristranska, da bo zasedla, ako treba, tudi francosko pokrajino Savojsko. Zasedla pa bo jo radi tega, da varuje njeno nepristranost. Pravico do tega ji dajejo baje neke stare zaprašene pogodbe.

Kaj pomeni ta nastop Švice? Savojsko je francoska pokrajina, ki meji ob Italijo in ob Švico. Švicarska grožnja bi torej pomenila na prvi pogled sovražnost proti Franciji. Mogoče, ali bolj verjetno se nam zdi nekaj drugega. Tam, kjer mejita Italija in Savojska skupaj, so planine najbolj nizke. Ako hoče Italija vdreti v Francijo, ji je to najlažje na savojski strani. Zato ni izključeno, da igrata Francija in Švica pod enim klobukom. Švica zasede Savojsko ter jo proglasi za nepristransko, med tem pa se — Francoz lahko na severu vojskuje z Nemcem. Po vojski zopet Švica vrne Savojsko, seveda proti primerni odškodnini.

Ta komedija pa je tako prozorna, da Italija in zaveznice ne bodo šle Švici na lim. Ta komedija pa je lahko tudi povod, da sedaj Italija resno poseže vmes in tudi Švici ne bo prizanesla. Saj je v južni Švici prebivalstvo itak italijansko. Stvari se vedno bolj zanimivo, a tudi grozovito zapletajo. Kmalu bomo v popolnem labirintu!

Čujmo glas švicarskega uradnega lista:

Bern, 8. avgusta.

(Uradno.) Švicarski zvezni svet je sklenil sledečo izjavo: Ker je izbruhnila med več velesilami vojska, je trdna volja Švice, da na noben način ne zapusti nepristranosti, ki si jo švicarsko ljudstvo želi, ki odgovarja notranjemu ustroju Švice ter njenemu stališču napram drugim državam in ki so jo velesile leta 1815 izrecno priznale. Švica bo varovala z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago, nevtraliteto in nedotakljivost njenega ozemlja, zajamčenega ji v nagodbi leta 1815.

Kar se tiče Savojskega, koje nepristranost so priznale velesile v pariški pogodbi leta 1815 in v turinski pogodbi leta 1860 ravno tako, kakor za Švico samo, je Švica mnenja, da ima pravico, da **zasede to deželo.** Zvezni svet se bo poslužil te pravice le tedaj, ako bi bilo vsled nastalih razmer potrebno, da se ohrani nepristranost te francoske pokrajine. Švica bo prav vestno pazila, da se bodo določila, ki so označena v omenjenih pogodbah, glede omejitev, osobito glede uprave te dežele, zelo natančno izpolnjevale. Švica bo tozadevno stopila v sporazum s francosko vlado.

Zvezni svet je trdno prepričan, da bodo to izjavo vse vojskujoče se države, kakor tudi one velesile, ki so to pogodbo leta 1815 sopodpisale, vpoštevajoč dane razmere, z naklonjenostjo sprejele.

Ruska mobilizacija slabo uspela!

Mobilizacija ruske armade na Ruskem Poljskem se je popolnoma ponesrečila. Takojšnji nastop naših in nemških čet je vzbudil toliko strahu pri ruskih uradnikih, da so skoro vsi zbežali. Niti 40 odstotkov mobiliziranih niso mogli spraviti iz Rusko Poljske na glavna zbirališča ruske armade. In kateri so prišli do zbirališč, so se vrnili domov. Prebivalstvo se vede mirno, vendar je vse za upor proti Rusiji, kar je sad delovanja poljske organizacije strelcev.

Angleška križarka se potopila.

London, 7. avgusta.

(Uradno.) Danes je zadela angleška križarka „Amfion“ na podmorsko mino in se je potopila. Pri tem je 131 mož vtonilo, 152 se jih je rešilo, — med njimi kapitan in 16 častnikov.

* * *

Križarka „Amfion“ je bila moderna, še le pred tremi leti zgrajena in z oklopom zavarovana angleška križarka. Vozila je z brzino 47 km v 1 uri. Opremljena je bila z 10 brzostrelnimi topovi kalibra 10.2 cm, 4 manjšimi topovi in 4 strojnimi puškami. Njena posadka je znašala 300 mož. Dolga je bila 117 m in je bila vsled njene velike brzine ena najboljših angleških vojnih ladij za poizvedovalno službo na morju.

Angleška mornarica.

Angleška ima v miru trojno brodovje. Prvo brodovje sestoji iz štirih oddelkov bojnih ladij, in k vsakemu oddelku spada skupina križark.

Prvi oddelek bojnih ladij poveljujeta admirala Colville in Evan Thomas; prideljenih je 8 drednougthov z 20.000 do 23.000 tonami in s hitrostjo 36 km na uro. Na vsaki ladiji je po 10 topov 30.5 cm širine in po 16 brzotopičev po 10.2 cm širine. Pri prvem oddelku so še tri velikanske križarke s 30.000 in ena križarka z 19.000 tonami.

V drugem oddelku je združenih 8 najnovejših angleških bojnih ladij. Vse preplujejo v uri 38 km. Prideljene so jim 4 križarke.

Tretji oddelek ima 8 bojnih ladij po 17.000 ton in 4 križarke po 11.000 ton.

Četrti oddelek ima tudi največje ladije, takozvane drednautke, kakor so jih začeli staviti Angleži prvi.

Ti štirje oddelki tvorijo torej eno brodovje, ki šteje 21 najmodernejših ladij in predstavlja v zvezi z 12 manjšimi ladijami in 8 križarkami naravnost grozno moč.

Drugo in tretje brodovje štejeta skupaj 26 bojnih ladij in 14 križark. Nobena izmed teh ladij ni v rabi nad 20 let. Poleg tega je prideljenih 34 križark, ki so manjše, toda jako hitre. Torpedovk je 8 skupin po 20 ladij in 64 podmorskih čolnov v osmih skupinah.

V Sredozemskem morju, z glavnim pristaniščem na Malti, imajo Angleži 4 velikanske križarke z 19.000 tonami in hitrostjo 48 km v uri, 4 križarke po

14.000 ton, nadalje še 4 manjše križarke, 16 torpedovk in 9 podmorskih čolnov.

Za varstvo svojih kolonij ima Angleška v vshodni Aziji eno bojno ladijo, 2 veliki križarki, 4 zavarovane križarke in veliko množico manjših bojnih ladij.

V Severni Ameriki, Indiji, Afriki, Avstraliji je še vsega skupaj 5 oklopnic, 12 križark in 30 manjših bojnih ladij.

Iz teh podatkov posnameš lahko, koliko moč ima Angleška na morju. Vendar se že sedaj vzdiguje nad njo Amerika, ki jo bode prekosila, kakor hitro se oslabi v tekoči vojski Angleška.

Novi angleški vojni minister.

Iz Londona se uradno poroča dne 6. julija, da je maršal lord Kičener imenovan za angleškega vojnega ministra. Ministrski predsednik Asquith, kateri je do sedaj vodil vojno ministrstvo, je isto odložil ter si je obdržal samo ministrsko predsedstvo.

* * *

Horacij Herbert Kičener of Karthoum je bil rojen dne 24. junija 1850 na Irskem. Vojaško izobrazbo je dobil v vojni šoli Woolwich. Leta 1884 je bil prideljen generalnemu štabu britske nilske ekspedicije. V tej službi se je Kičener večkrat odlikoval ter vzbudil v visokih krogih angleške vlade splošno pozornost. Leta 1886 je bil imenovan za guvernerja v Suakimu. To službo je opravljal do leta 1888. Leta 1896 je Kičener bil poveljnik angleških in egiptovskih vojnih čet, katere so kot takozvana Douglas-ekspedicija pod izbornim poveljstvom Kičenerjevim v krvavi bitki pri Omdurmanu uničile Mahdijevo moč. (Mahdi je bil kralj Abesinije.) Angleška kraljica Viktorija je Kičenerja leta 1899 imenovala za generalnega guvernerja v Sudanu. V znani angleško—burski vojski je bil Kičener šef generalnega štaba lorda Roberta. Ko se je lord Robert vrnil iz burske vojske, je lord Kičener sam prevzel poveljstvo angleške armade v južni Afriki. Njegov odločen nastop in ukaz, da se morajo strogo izvršiti vse naredbe vojaške oblasti v južni Afriki, je pripomogel Angležem do tega, da so končno Bure popolnoma premagali. Angleška vlada je Kičenerju kot darilo za zmago podarila iz državne blagajne 1,000.000 mark.

Kmalu potem je lord Kičener prevzel glavno vodstvo angleške armade v Indiji. Mož je po rusko-japonski vojski angleško politiko glede Indije vodil z veliko spretnostjo v dobrobit Anglije. Leta 1910 se je lord Kičener sprl z indijskim podkraljem lordom Curzon-om ter je odstopil od poveljstva angleške armade v Indiji. Ob tej priliki je bil imenovan za maršala, to je najvišja čast, ki jo more doseči kak angleški vojak.

S sedanjim imenovanjem lorda Kičenerja za vojnega ministra je združeno tudi še imenovanje za vrhovnega poveljnika cele angleške armade.

Angleži zaplenili turško bojno ladjo.

Carigrad, 7. avgusta.

(Uradno.) Angleži so v ladjedelnici Ficker na Angleškem zaplenili turški drednaut „Sultan Osman“, samo pol ure poprej, ko so nameravali na njem razobesiti turško zastavo. Ugovor turške vlade ni nič pomagal.

Vrhovni poveljnik angleške vojne mornarice.

Angleški kralj je imenoval admirala John Jellicoe za najvišjega poveljnika angleške vojne mornarice., admirala Madden pa za šefa mornariškega vojnega štaba.

V Turčiji splošna mobilizacija.

Skraja je Turčija odredila samo delno mobilizacijo, toda sedaj se je odločila za splošno. Vpoklicani so vsi možje do 45. leta. Ker majhne rumunske trgovinske ladje ne vozijo več, je Carigrad od Evrope popolnoma kakor odrezan. Vlada zatrjuje, da je mesto z živili za delj časa oskrbljeno.

Prijateljstvo med Bolgarijo in Rumunijo.

Uradni bolgarski list „Kambana“ poroča: Rumuni so umaknili svoje čete iz Dobrudče in sicer: 18., 34. in 40. infanterijski regiment, 5. kavalerijski in 13. artilerijski regiment. List pripomnja, da je po izpovedi bolgarskega poslanika v Bukareštu nastalo med obema deželama prijateljsko razmerje.

Ako s tem primerjamo izjavo v „Kölner Zeitung“, ki je poluradno glasilo berolinskega zunanjega ministrstva, potem tiči za na novo sklenjenim prijateljstvom mnogo več kakor bi se na prvi pogled zdelo. Nemški list piše: Gotova znamenja kažejo, da se Avstro-Ogrska v sedanjem trenutku trudi, da bi med Rumunijo in Bolgarijo zavladalo odkritosrčno prijateljstvo. Avstro-Ogrska želi, da se spremeni bukareštanski mirovni sklep na korist Bolgarije, toda tako, da se Rumunija ne bo čutila prizadeto. Ako se Avstro-Ogrski to posreči, potem bo zares nepopisno velik vspeh njene diplomacije. — Zgornje bolgarsko poročilo nam pravi, da je vspeh dosežen. Ta vspeh je seveda ob enem hud udarec za Srbe in Grke, a za Rusijo, pod koje zaščito se je omenjeni mir sklenil, veliko ponižanje.

Bolgarija se pripravlja.

Bolgarija sicer na vse strani zatrjuje, da bode ostala nepristranska, toda samo za slučaj, da ostane avstrijsko-srbski spor osamljen. Ker je pa sedaj nastala svetovna vojska, za to se ne smatra več vezano. In vse kaže, da se pripravlja za vojno. Sobranje je ustavilo tožbe proti ministrom Danevu in tovarišem, ki so bili ob balkanski vojski na krmilu. Nadalje je sobranje tudi vpeljalo odlog tožb (moratorij) za iztiranje dolgov. To so sami taki ukrepi, kakoršni se delajo le za časa vojnega pripravljanja. Z ozirom na prijateljstvo, ki je Bolgarom skazovala Avstrija, ko so bili od celega sveta zapuščeni, je pač gotovo, da se Bolgarija ne pripravlja proti nam. To kaže tudi naslednji dogodek:

Bolgarski poslanik Radko Dimitriev je vstopil kot prostovoljec v rusko armado ter prosil, da ga odpustijo. Toda vlada ga ni odpustila, ampak odstavila z razlogom, da je tako ravnanje v protislovju z njenim nepristranim stališčem.

Poroča se tudi iz Zofije, da bo vlada v sobranju predlagala in zahtevala, naj se proglasi čez Bolgarsko obsedno stanje.

Nadalje se poroča, da so se med Bolgarijo in Turčijo dovršila pogajanja, ki so se nanašala na to, da si obe državi pri nadaljnjem razvoju razmer varujeta medsebojno svoje koristi.

Cesar svojim vojakom!

Dunaj, 7. avgusta.

Cesar je izdal sledeče povelje na armado in mornarico: Z navdušenjem hite vojaški zavezanci vseh Mojih narodov pod orožje in zastavo. Še preje, kakor se je pričakovalo, dosežejo vojne čete vojno stanje.

Vsakemu Mojemu vrlemu vojaku je znano, da bomo morali odbijati sovraštva polne napade in se bomo morali, združeni z našimi slavnimi zavezniki, boriti za pravično stvar.

Trdna vez zvestobe Vas veže do Vašega najvišjega vojnega poveljnika, do domovine. Vi, Moji vrli vojaki, greste z zaupanjem v težke boje, ki vas čakajo. Spominjajte se svojih prededov, ki so v neštetih bojih in viharjih visoko čislali zastavo in jo nosili v zmagonosni boj.

Posnemajte jih v hrabrosti in v vstrajnosti!

Pokažite sovražnikom, kaj premorejo Moji, z gorečo ljubeznijo do domovine napolnjeni in tesno združeni narodi!

Bog Vas naj blagoslovi, vrli Moji vojaki, in naj Vas vodi do zmage in slave!

Dunaj, 6. avgusta 1914.

Franc Jožef l. r.

Cesar se zahvaljuje časnikom.

Cesar je izrazil svoje veliko zadovoljnost, ker so avstrijski in ogrski časniki v sedanjem evropskem zapletljaju zavzeli pravilno domoljubno stališče ter pooblastil zunanjega ministra, naj se to javnosti sporoči. Tudi katoliško-slovensko časopisje je z vso pravico deležno cesarjeve zadovoljnosti, kajti brez izjeme so vsi naši časniki podpirali v domoljubnem duhu vlado in njene ukrepe za čast in velikost avstro-ogrske monarhije.

Kako se je mobilizacija v Avstriji izvršila.

Dunaj, 7. avgusta.

(Uradno.) Mobilizacija in nastop naših čet sta se izvršila strogo po načrtu, mirno, redno in naglo. Vsi, ki so bili klicani pod vojno zastavo, so po vseh krajih naše širne države navdušeno sledili klicu svojega najvišjega vojnega gospodarja. Veliko število rezervistov je prišlo celo pred navadnim rokom. Sedaj pričakujejo častniki in vojaki navdušeni prihodnjih velikih dogodkov.

Papež katoličanom celega sveta.

Vznemirjen po strašno resnih dogodkih zadnjih dni je sv. Oče izdal naslednji poziv na katoličane celega sveta:

Opomin katoličanom celega sveta!

V trenotkih, ko je skoro vsa Evropa zmešana v vrtinec strahovite vojske, tako, da nihče ne more misliti na njene nevarnosti, njene grozote in posledice, ne da bi se mu stiskalo srce bolečine in strahu, se tudi naša pozornost obrača na vse to in polni dušo tudi nam najbridkejša bolest ob pogledu na blagor in življenje toliko državljanov in toliko narodov, ki so nam v največji iskrenosti pri srcu.

V teh tako velikih stiskah občutimo in se zavedamo, da nam nalaga očetovska ljubezen in apostolska služba posebno to, da dvigamo srca k Onemu, od katerega edino nam more priti pomoč, h Kristusu namreč, ki je knez miru in najmogočnejši posredovatelj ljudi pri Bogu. Pozivljamo torej katoličane celega sveta, da se polni zaupanja zatekajo k Njegovemu prestolu milosti in usmiljenja.

Vsem pa naj s svojim vzgledom gredo naprej duhovniki, ki naj po navodilih svojih škofov oznanijo javne molitve po župnijah, da bi bil Bog na ta način nagnjen k usmiljenju in bi od Njega dosegli, da odstrani čim prej strahovite plamenice vojske in vdahne najvišjim voditeljem narodov misli miru in žalosti.

V Vatikanu, dne 2. avgusta 1914.

Papež Pij X.

Italija ima proste roke.

Rim, 7. avgusta.

(Uradno.) Italijanski ministrski predsednik Salandra je poslal vsem okrajnim predstojnikom okrožnico, v kateri jih poziva, naj varujejo na najvestnejši način nepristranost. Vsled tega naj zabranjujejo nabiranje prostovoljcev in vsakojake ljudske izjave. Kdor bi se pregrešil, naj ga strogo kaznujejo. Vlada bo storila svojo dolžnost ter varovala vse postavne težnje Italije. Ministrski predsednik se sklicuje na domoljubje in trezno mišljenje Italijanov ter upa, da ne bo treba za njegove naredbe nobenega nasilja.

Italijanski list „Tribuna“ razlaga, kakor se zatrjuje, v imenu vlade, zakaj je italijanska vlada zavzela tako stališče, s temi besedami:

Ministrski svet je, kakor smo obveščeni, po temeljitem in dolgem posvetovanju o sedanjem položaju ugotovil:

1. V smislu in duhu trozvezne pogodbe je, da nobena zveznih držav ničesar ne začne, kar ima posledice za vse, ne da bi prej svoje zaveznike vprašala in se ž njimi sporazumela.

2. Ta razlaga trozveznih dolžnosti med Italijo in Avstrijo se je pozneje celo v posebni pogodbi določila in sicer za razmere na Balkanu.

3. Splošno znano je, da Avstrija one spomenice na Srbijo, vsled katere je nastal današnji položaj, Italiji ni naznanila. Italija torej ni imela niti priložnosti, da bi o tem avstrijskem koraku izrazila svoje mnenje in svoji zaveznici dala nasvete, k čemur je opravičena.

A jasno je tudi, da Italija sedaj, ko je Avstrija enkrat stavila svoje zahteve, od svoje prijateljice in zaveznice ne sme pričakovati, da bi preklicala te zahteve. Vsled tega si je Italija na vse načine prizadevala, da bi ji Avstrija povedala in se zavezala, da bo varovala zemeljsko in politično neodvisnost Srbije. Avstro-Ogrska pa je le odgovorila, da za trdno ne namerava (vzeti Srbiji neodvisnost), a se v tem oziru ni hotela nič vezati.

4. Glavni namen trozveze je, da se zaveznice branijo, ako so napadene in da glede posesti ozemlja varujejo svoje dosedanje stanje.

5. Slednjič pa je bilo tudi Italiji, katere se ni nič obvestilo, nemogoče, da bi se odločila za odredbe, ki so za njen obstoj potrebne, koji bi bil v slučaju vojske takoj in zelo nevarno ogrožen.

Ta poluradna izjava italijanske vlade dokazuje, da hoče Italija v sedanji vojski in v vsem, kar ji bo sledilo, imeti popolnoma proste roke. Da bi se Italija pozneje vmešavala, sicer ni verjetno, toda tudi ne izključeno, toda oziral bi se pri tem le na življenjske potrebe Italije.

Egipt bi rad bil nepristranski, a ne sme.

Egiptovska vlada je proglasila, da bo ostala v sedanji svetovni vojski nepristranska. Toda trozveza ji je naznanila, da te izjave ne sprejme, kajti Egipt stoji tako pod angleškim vplivom, da se ne more imenovati neodvisen. Anglija bi menda rada imela ob egiptovski obali zatočišča za svoje brodovje, a trozveza je pregledala njeno zvito nakano in ji odrekla pravice nepristranske države. Ta nastop trozveze pa bo Anglijo tudi uveril, da je vse, kar je njenega, v veliki nevarnosti.

Nemčija vendar napovedala Franciji vojsko.

Berolin, 7. avgusta.

Dosedaj ni bilo prav jasno, kako razmerje da vlada med Francijo in Nemčijo, ali sta si že tudi napovedali vojno stanje, ali ne. Uradno nemško poročilo nam razjasnjuje, da je vojska bila napovedana od nemške strani, a da je Francoska pokvarila dotični brzojav. Poročilo se glasi:

(Uradno.) Nemški državni kancelar je odposlal dne 3. avgusta t. l. brzojavko nemškemu poslaniku v Parizu, baronu Schoenu, v kateri mu zaukazuje, da se smatra Nemčija primorana, da vsled vpada francoskih čet na nemško ozemlje napove Franciji vojsko. Dotična brzojavka je pa bila v Parizu namenoma potvorjena in popačena, vendar je spoznal nemški poslanik v Parizu pravo vsebino iste. Dotični zaukaz nemškega kancelarja je bil sledeči: Nemške čete so imele dosedaj povelje, da zelo strogo rešpektirajo francosko mejo in so to povelje tudi točno izvrševale. Nasprotno so pa včeraj prekoračile francoske čete nemško mejo pri Altmünsterju in ob pogorski cesti v Vogezah, čeprav je bil določen 10 km širok pas ob francosko-nemški meji, katerega ne smejo nobene čete prekoračiti. Francoske čete še dosedaj niso zapustile nemškega ozemlja. Neki francoski zrakoplovec, ki je gotovo moral preleteti Belgijo, je bil včeraj v trenutku, ko je nameraval razdreti železnico pri Weselu, v zraku ustreljen. Tudi se je že dognalo brez vsakega dvoma, da je včeraj krožilo v zraku v okrožju Eiffela več francoskih zrakoplovcev. Tudi ti so morali priti preko Belgije. Včeraj so metali francoski zrakoplovci bombe na železnice pri Karlsruhe in Norimbergu. Francija nam je tedaj — v s i l i l a v o j n o s t a n j e. Prosim, da to sporočite tamošnji vladi, da zahtevate potne liste in da odpotujete, kakor hitro ste izročili posle amerikanski vladi.

Nemške čete se polastile mesta Lüttich.

Berolin, 7. avgusta.

(Uradno.) Mesto Lüttich je padlo in se nahaja v rokah nemške armade.

* * *

Nemške čete so dosegle s tem, da so zasedle važno mesto Lüttich v Belgiji, velik vspeh. Padec Lütticha pomeni hud udarec ne samo za Belgijo, kateri je mesto do sedaj pripadalo, ampak tudi še za Francijo. Lüttich je namreč ena najvažnejših trdnjav v utrjeni črti ob reki Maas. Ta utrjena črta se nahaja deloma na francoskem, deloma na belgijskem ozemlju. Utrdbe ob reki Maas so napravili Francozi in Belgijci po vojski leta 1870-71 in so bile namenjene, da zadržijo prehod nemške armade čez belgijsko ozemlje v Francijo. Tukaj je najbližja pot iz Berolina v Pariz. V letih 1888 do 1892 so obe trdnjavi Lüttich in Namur na moderni način utrdili. Krog Lütticha so napravili 50 km dolgi oklopni pas, v katerem se nahaja 12 modernih fortov (trdnjavic).

Mesto Lüttich je tretje največje mesto Belgije, in šteje približno 200.000 prebivalcev. Lüttich je glavno mesto belgijske pokrajine Valone. Mesto leži ob izteku reke Querthe v reko Maas. V Lüttichu in okolici je razvita živahna industrija. Odkar so regulirali reko Maas, ki je glavni vodotok Belgije, so v Lüttichu napravili moderne ceste in mnogo veličastnih stavb, tako da je sedaj Lüttich eno najlepših mest v Belgiji. V Lüttichu se nahaja mnogo lepih katoliških cerkev, starih 400 do 1000 let. Prebivalstvo v mestu in pokrajini Lüttich je po ogromni večini katoliško. Tudi v mestnem zastopu mesta Lüttich imajo katoličani odločilno besedo.

Reka Maas, po kateri plovejo tudi večji parniki, izvira na Francoskem ter se izteka v Severno morje. Reka je široka ponekod 500—800 m, dolga pa nad 800 km.

Veliki knez Nikolaj — generalisimus ruske armade.

Petrograd, 7. avgusta.

Veliki knez Nikolaj je imenovan za generalisimusa ruske vojne sile.

* * *

Veliki knez Nikolaj Nikolajevič je bil rojen leta 1856. Njegov oče, sin carja Nikolaja I., je bil poveljnik ruske armade v rusko-turški vojski leta 1876. Radi svoje popolne nezmožnosti je moral svoje mesto kmalu po pričetku vojske odložiti. Tudi njegovo zasebno življenje je bilo zelo omadeževano. Odložiti je moral radi raznih goljufij in nečednega življenja še vsa druga častna mesta. Nazadnje se mu je še pa omračil um. Njegov sin Nikolaj, sedanji vrhovni poveljnik ruske armade, je generalni pribočnik (adjutant) carja Nikolaja ter poveljnik carske telesne dvorne straže.

Kako je v vojski?

Pravi sovražnik v vojski so pravzaprav le vojaki. Ako sovražnik vdere v tujo deželo, ne sme delati škode osebam, ki se vojske dejansko ne udeležujejo, in tudi ne zasebni lastnini nasprotnikov. Posebno z ranjenci in bolniki se mora človekoljubno postopati. Tako se dela v kulturnih in krščanskih državah. Po mednarodnem pravu se smejo trdnjave bombardirati še-le tedaj, če se na poziv niso hotele udati. Ako je sovražnik kako ozemlje zasedel, se sme polastiti državnih posestev in državne imovine ter vojnih ladij, pa tudi zasebnih ladij, ako so bile kaj v vojni službi. Ne sme pa pokončevati javnih naprav, ki služijo v splošno korist, kakor so svetilniki, muzeji, bolnišnice, knjižnice itd. Sovražnik sme nastaviti v zasedenem ozemlju tudi svoja oblastva za politično upravo, davkarije in sodnije. Tudi hiše zasebnikov sme zasesti in se jih posluževati, sme posameznike poklicati v svojo službo in jim nalagati davke. Kot vojni plen vzame sovražnik orožje in tiste predmete, ki so služili v vojne namene. Že pred vojno pa sme država podanike one države, s katero se bojujejo, poslati čez mejo.

Važne komisije v vsaki občini.

Zlasti v vojskinem času se pokaže, kakšnega pomena za državo je dobro kmetijstvo. Brez gospodarstva in poljedelstva ne more vstrajati država v vojski. Predpogoj za vse vojne priprave je vsikdar oskrbovanje z živili. V hudih časih ne sme trpeti pomanjkanja prebivalstvo in mora imeti v prvi vrsti vojaštvo potrebnih živil. Zato je nujno potrebno, da se s podvojeno pridnostjo poprimejo dela na polju vsi, ki so ostali doma. Nobeno delo ne sme zaostati, če še tako manjka delavcev in poslov.

Zlasti je velikega pomena, da se pridelki tem hitreje spravijo v shrambe in se skrbi za to, da se začne z obdelovanjem polja in s setvami že za prihodnje leto. V nekaterih kmetijah tega dela ne morejo zvršiti sami brez tuje pomoči. Posebno pri nas je opozarjala že častita duhovščina prebivalstvo, da si pomagajo drug drugemu, dajale so oklice in navodila kmetijske družbe, kako naj pomaga sosed sosedu. Ker je pa treba tudi izvesti vse te načrte, je poljedelsko ministrstvo na cesarski uakz izdalo odlok, ki naravnost določa, da smejo županstva prisiliti k delu na sosednem posestvu privatne osebe in skrbi občinsko predstojništvo kot urad, da se izvršijo redno vsa poljedelska dela. V vsaki občini sestavi župan komisijo iz treh do sedem občanov, v prvi vrsti duhovnikov, nadučiteljev, zdravnikov in zastopnikov poljedelskih zadrug. Tega častnega mesta nikdo ne sme odkloniti. Komisija določi vse tiste kmetije, katerih ne morejo obdelovati radi pomanjkanja delavskih moči; nadalje pa sestavi tudi seznam delavskih moči, ki so v občini na razpolago. Kjer je potrebno, mora preskrbeti ta komisija za žetve, setve in obdelovanje polja potrebne delavce, ozirati se mora zlasti na kmetije, katerih moški so šli k vojakom.

Oproščeni obveznosti, da jim ni treba delati na tujih gospodarstvih, so: duhovniki, zdravniki, živinozdravniki, babice, bolniki, samostojni gospodarji, ki morajo oskrbovati delo na lastni kmetiji in njih posli. Osebe, ki živijo od dnevnega ali tedenskega zaslužka, dobijo od gospodarja primerno plačo, sicer pa se pomaga sosedu brezplačno. Komisija tudi ukrene, da se brezplačno oskrbujejo konji, voli in poljedelsko orodje. Če primanjkuje v občini delavskih moči, poprosi za te komisija v drugih sosednih občinah.

Komisija sklepa pri navzočnosti polovice članov z večino glasov; proti sklepom ni nobenega ugovora. Da se izvršuje redno ta odlok, za to mora skrbeti politična oblast.

Čakajmo potrpežljivo!

Mnogi hočejo, da bi se jim že poročalo, kako se na bojiščih vsak dan bijejo velike bitke. In taki nestrpneži se gotovo nahajajo tudi na Nemškem, — kajti uradno se jih pomirjuje tako-le: V letu 1870 se je mobilizacija zaukazala dne 10. julija. Še le čez tri tedne so se dogodile prve večje bitke. Tako bo tudi sedaj vkljub bolj gostim železnicam dalje časa trajalo, predno se zberejo velikanske armade. Tudi javnost se mora zavedati, da vojaško poveljstvo sedaj svojih načrtov ne more razglašati celemu svetu, ampak mora modro molčati.

Proti neresničnim govoricam.

Sedaj se nenavadno veliko neresnic spravlja med svet. Ne vemo, ali namenoma ali iz lahkomiselnosti. Cast in dobro ime bližnjega so marsikateremu po ceni. Ogovarjanja so na dnevnem redu. Zdi se, kakor da bi marsikateri pozabil, da še vedno živi in kraljuje nad nami stari Bog, ki dobro plačuje in hudo kaznuje. Vse na svetu se kaznuje, posebno pa krivica, ki jo delamo bližnjemu. Pošteni krščanski ljudje, sedaj v resnih časih sklenimo svoje vrste še trdneje, molimo za cesarja in domovino, a spoštujmo tudi čast in dobre ime svojega bližnjega!

Raznoterosti.

Cenjenim naročnikom javimo, da zdaj vozi na vsako stran le en poštni vlak in bode list na nekatere pošte prihajal z veliko zamudo. Večkrat se listi tudi izgubijo ali založijo, ker je pri poštah veliko pomanjkanje osobja radi vpoklicanja uslužbencev k vojakom. Zato naj naročniki potrpijo, če za časa vojske ne bo vse v redu pri pošiljanju listov.

† **Župnik Jožef Vodušek.** Dobili smo žalostno vest, da je dne 6 t. m umrl č. g. Jožef Vodušek, župnik pri Sv. Bolfenku pri Bišu in Trnovcih. — Rajni je bil rojen dne 9. januarja 1870 pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. V mašnika je bil posvečen leta 1896. Pokojnik je bil velenadarjen mož, blag človek in vzgleden duhovnik. Povsod, kjer je služboval, ga je ljudstvo ljubilo in spoštovalo radi njegovih lepih lastnosti. Mlad je moral sedaj v hladni grob. Svetila mu večna luč!

* **Vojaštvo pogostil.** Ravnatelj tiskarne sv. Cirila, prof. v pok., dr. Ant. Jerovšek, je v soboto pogostil 252 vojakov, ki so nastanjeni v stari gimnaziji. Za ta dar (160 l vina) mu je moštvo po svojem stotniku izreklo prisrčno zahvalo.

Za „Rudeči križ.“ Črnovojniki tukajšnjega črnovojniškega polka št. 26, ki so presegali potrebno število moštva in so šli začasno na dopust, so zložili ob tej priliki za „Rudeči križ“ lepo svoto 1050 kron. Tudi so se odrekli črnovojniki večinoma svojim pristojbinam, ter se bo vsled tega za namen „Rudečega križa“ še veliko večji znesek pridobil. — Med črnovojniki je bilo skoraj enako število Slovencev in Nemcev in je to dokaz, s kolikim domoljubjem so sledili Štajerci obeh narodnosti tudi sedaj klicu svojega cesarja. — Ta požrtvovalnost črnovojnikov bodi premožnim krogom lep vzgled, da tudi podpirajo človekoljubni smoter „Rudečega križa“ svojim močem primerno.

Splavi prepovedani. Na rekah Mura, Drava, Sava in Savinja so splavi prepovedani in sicer v bližini železničnih mostov in vseh železničnih naprav 2 km po reki navzgor in 1 km po reki navzdol.

Franc Ferdinandov pobočnik, polkovnik dr. Bardolff, je imenovan za poveljnika 27. infanterijske brigade.

Pisarniški uradniki (uradnice) c. kr. okrajnega glavarstva Maribor so sklenili, od dne 1. avgusta 1914 naprej od njihovih plač za čas mobilizacijskega stanja prispevati za podpiranje družin vpoklicanih in za oskrbovanje bolnih in ranjenih 2 do 3 odstotke.

Osebni promet na južni železnici za časa vojske. Listi so poročali, da bo za čas vojske vozil na južni železnici samo en vlak, ki bo vzdrževal zasebni osebni promet. Pisalo se je, da bo ta vlak vozil iz Maribora proti Celju ob 4.17 zjutraj, iz Celja pa da bo prišel ob 9.40 zvečer v Maribor. Ta vlak res vozi, a voziti se smejo ž njim le osebe, ki imajo posebno tozadevno dovoljenje od okrajnega glavarstva. — Poštni vlaki, ki sprejemajo tudi druge, to je civilne osebe, ne da bi morale imeti dovoljenja ali legitimacijo, vozijo po sledečem redu: iz Maribora ob 6.05 zjutraj, iz Pragarskega 7.01 predpoldne, iz Poljčan 8.08, iz Grobelnega ob 9. uri, iz Celja 9.42, iz Zidanega mosta ob 10.45 predpoldne. Nazaj vozi ta vlak: iz Zidanega mosta 7.44 zvečer, Celja 9.50, iz Grobelnega 10.28, Poljčan 11.45, Pragarskega 12.34, in pride v Maribor ob 1.28 po noči. Vlaki stojijo na vseh postajah. — Iz Maribora proti Gradcu vozita redno dva vlaka po sledečem redu: 1. vlak iz Maribora ob 6.04 zjutraj, Pesnica 6.22, Št. Ilj 6.55, Spilfeld 7.01; 2. vlak: Maribor 2.52 popoldne, Pesnica 3.10, Št. Ilj 3.33 in Spilfeld 3.49. V smeri iz Gradca v Maribor vozita vsak dan dva poštna vlaka in sicer: iz Spilfelda ob 12.54 opoldan, Št. Ilj 1.12, Pesnica 1.31, Maribor 1.53; drugi vlak vozi iz Spilfelda ob 9.18 zvečer, Št. Ilj 9.36, Pesnica 9.55, Maribor 10.17 po noči. — Med Mariborom in Gradcem vozi več vlakov, ki so dostopni za širšo občinstvo. Najbolje je, da se vsak poprej informira na postajah, ali bo sprejet na prihodnji vlak ali ne. Poleg tega pa še ima vojna uprava pravico, da v slučaju potrebe da postaviti osebni vlak na kaki postaji na stranski tir, ali pa morajo potniki izstopiti. V tem slučaju ni dovoljena nobena pritožba.

Zadnja poročila, dne 10. avgusta.

Milan. Francija je izgnala 60.000 italijanskih delavcev.

Dunaj. Avstrijske čete nevzdržno prodirajo na Rusko. Ponekod so že 40 km daleč v ruskem ozemlju.

Dunaj. Črnogorci obstreljevali Teodo, a brez vsakega uspeha.

Budimpešta. Ogrski mejni žandarji so na drzovit način vjeli srbske donavske parnike „Šumadija“, „Beligrad“ in „Krajna“.

Berolin. Angleži potopili nemški parnik „Königin Luise“, ki je polagal mine angleškim ladjam.

Mozirje. Č. g. župnik Anton Fišer je dne 6. avgusta umrl.

Založnik in izdajatelj: Konzorcij „Straža.“ Odgovorni urednik: FRANJO ŽEBOT. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.